

Bijlage HAVO
2011

tijdvak 2

aardrijkskunde

Bronnenboekje

Opgave 1 – Rozenhandel

bron 1

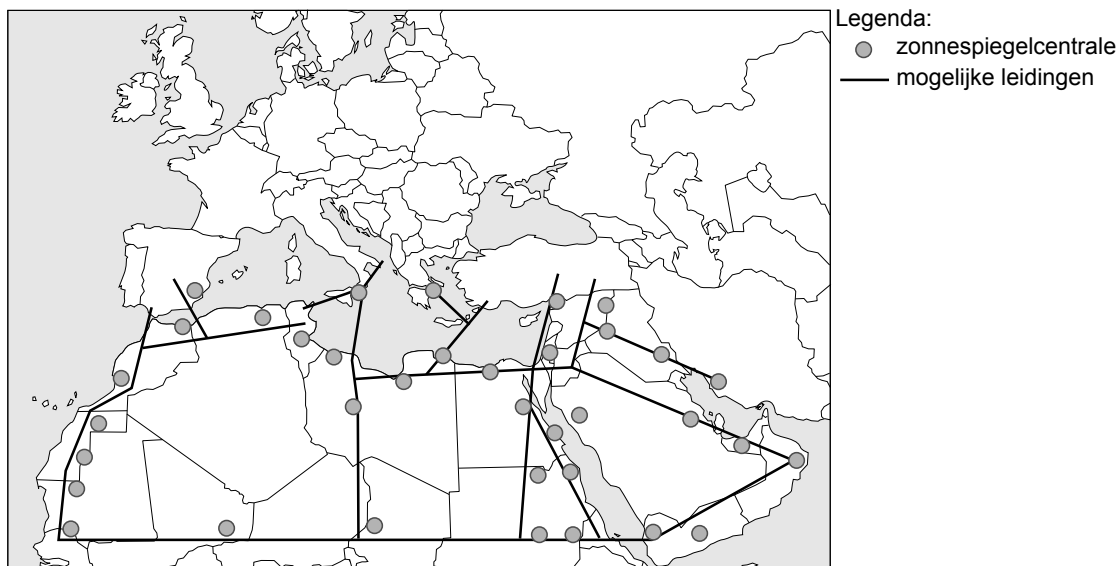
De reis van de roos

Vroeger werden bloemen vlakbij de consument geproduceerd. Rozen werden in verwarmde kassen verbouwd. Toen de rozenhandel globaliseerde, ontwikkelde Nederland zich tot draaischijf van de handel. Tegenwoordig worden rozen voornamelijk verbouwd in landen als Kenia en Ethiopië. Het kweken en selecteren van rozensoorten gebeurt nog steeds in Nederland. Ook het veilen van rozen gebeurt in Nederland. Vanuit de veiling worden de rozen over de wereld verspreid en belanden ze uiteindelijk via de bloemist in de vaas. Als het zover is, hebben de rozen vaak een langere reis afgelegd dan de koper ooit zal maken.

vrij naar: Die Reise der Rose, Praxis Geographie, februari 2010

Opgave 2 – Schone stroom uit woestijnen

bron 1

NAIROBI - Duurzame energie is een effectief wapen tegen klimaatverandering en maakt Europa minder afhankelijk van energiebronnen in Rusland of het Midden-Oosten. Dit idee leidde tot een ambitieus plan om zonne-energie uit de Sahara om te zetten in elektriciteit voor Europa.

Desertec, een consortium van vooral Duitse bedrijven, maakte deze week het plan bekend. In het noorden van Afrika, en later ook in het Midden-Oosten, worden paraboolvormige spiegels geplaatst. Deze spiegels concentreren de zonnestralen zo sterk dat er elektriciteit kan worden opgewekt. Het is een voor de hand liggend idee. De Sahara ontvangt in een uur tijd meer energie dan heel Europa in een jaar aan stroom gebruikt. Zo rond 2015 zou de eerste Saharastroom naar Europa kunnen worden geëxporteerd.

(...)

Het plan is om ook de landen in Noord-Afrika te laten profiteren van de opgewekte energie. Deze landen zouden met de spiegels in hun eigen energiebehoefte kunnen voorzien. (...)

vrij naar: de Volkskrant, 5 november 2009

Opgave 3 – Landdegradatie in Centraal-Azië

bron 1

Landdegradatie in Centraal-Azië

Legenda:

 winderosie	 overbegrazing
 verzilting	 verwoestijning

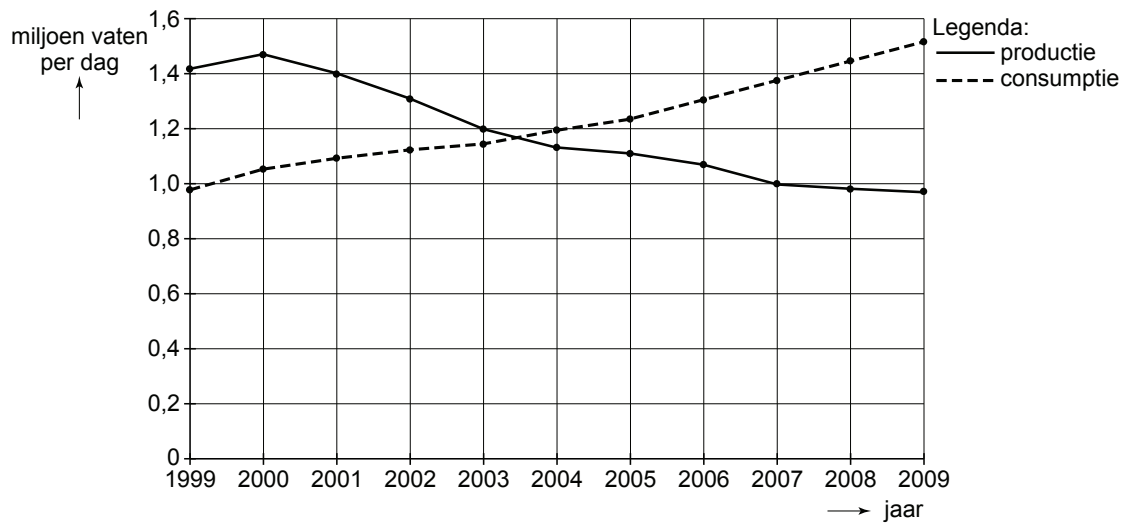
vrij naar: Desertifikationsbekämpfung van het Bundesministerium für wirtschaftliche Zusammenarbeit und Entwicklung, CD-ROM 013-Archive, 2008

In 2000 werd geschat dat ruim 23% van het landoppervlak van het continent Azië is aangetast door verwoestijning. Ongeveer 42% van de totale bevolking van Azië woont in droge gebieden die risico's lopen.

Opgave 4 – Handel en energie in Indonesië

bron 1

Een groeiend 'oliegat' in Indonesië

vrij naar: http://www.peakoil.nl/wp-content/uploads/2006/12/indonesie_oliegat.png

Opgave 6 – Vliegveld Twente

bron 1

Voormalige vliegbasis Twente gaat verder als luchthaven Enschede Airport Twente

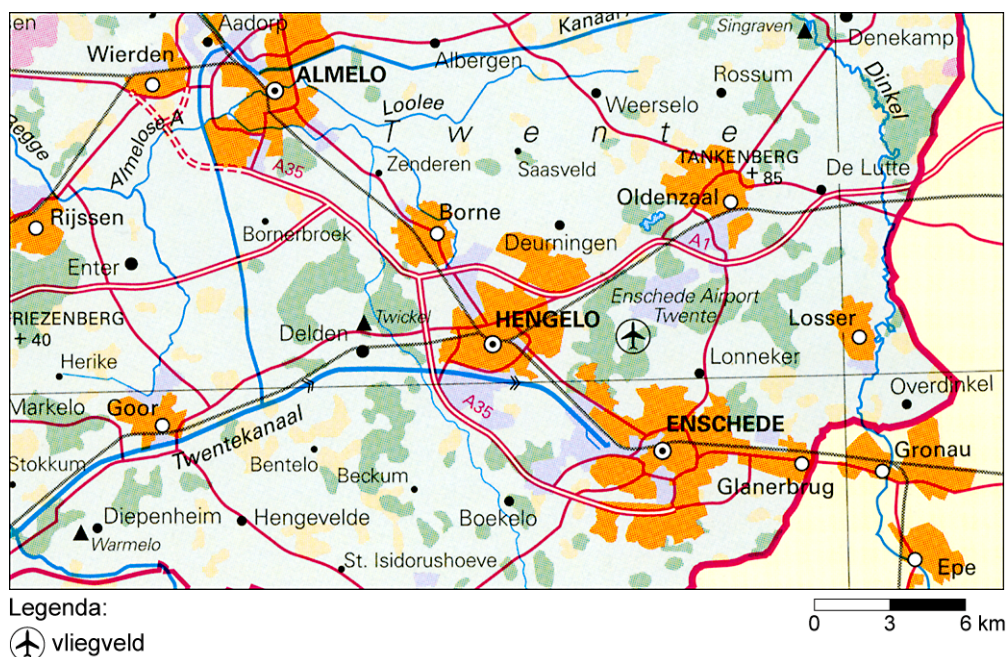
Vliegbasis dicht, luchthaven open

In 2008 werd de vliegbasis Twente gesloten. In 2009/2010 werd besloten wat er met het terrein van de voormalige vliegbasis zou gebeuren. Een samenwerkingsverband van overheden (gemeente, provincie en rijk) en een stichting van belangengroepen hadden daar elk een eigen opvatting over. De overheden wilden een luchthaven. De belangengroepen wilden juist geen vliegverkeer meer, maar wilden een functiecombinatie van zorgcentra, natuur en recreatie. Inmiddels is de voormalige vliegbasis omgedoopt tot luchthaven Enschede Airport Twente.

bron: Cito

bron 2

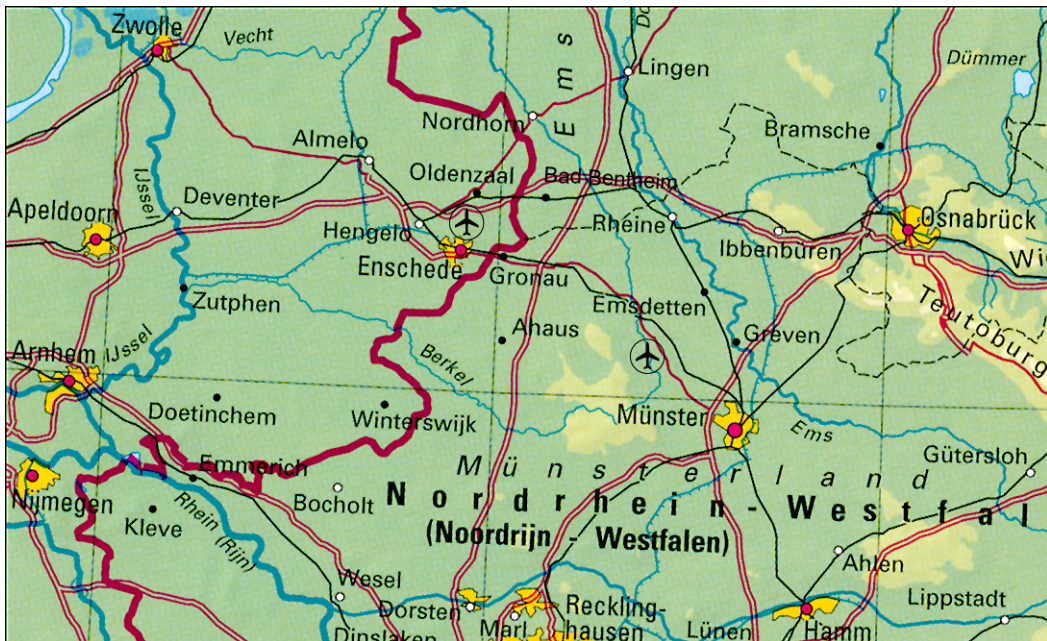
De ligging van Enschede Airport Twente

bron: De Grote Bosatlas

bron 3

De ligging van Enschede Airport Twente

Legenda:

bron: De Grote Bosatlas

bron 4

Vier teksten afkomstig van vier verschillende organisaties

A

“Wij zetten ons in voor een duurzame invulling van de voormalige vliegbasis: goed voor natuur én werkgelegenheid.”

B

“Zij spreekt de wens uit dat, na de lange tijd van onzekerheid en discussie, er nu vaart gemaakt gaat worden met de verdere ontwikkeling van de luchthaven en hoopt dat er op korte termijn weer gevlogen kan worden van en naar Twente.”

C

“Nu krijgen we te horen dat er al tachtig jaar een vliegbasis is. Dat kan toch geen rechtvaardiging zijn voor een nieuwe luchthaven? Wij trekken toeristen die rust zoeken.”

D

“... wil niet dat er rondom de radar op vliegveld Twente hoger wordt gebouwd dan 45 meter. Hogere gebouwen verstoren de radarbeelden. De radarpost op Twente maakt onderdeel uit van een landelijke radarketen.”

Opgave 7 – De stuw bij Driel

bron 1

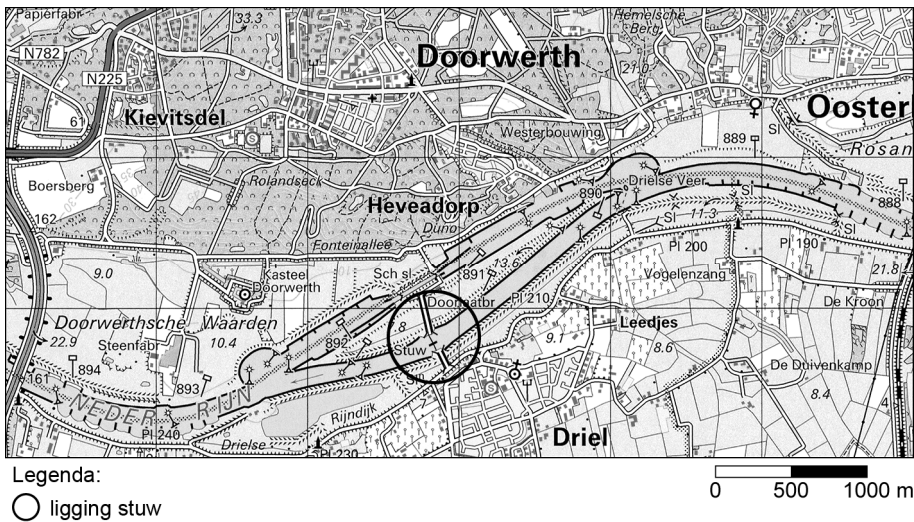
De stuw bij Driel in open stand

vrij naar: <http://www.panoramio.com/photos>

bron 2

De ligging van de stuw in de Neder-Rijn bij Driel

bron: Topografische Atlas